

die op den vierden dag na zijn geboorte den Pytho doodt, de maanmythe — en het mythologisch beeld is klaar. Heel duidelijk is ook nog de hemelvaart mythologisch. De apotheose van de heroën der heidenen bewijzen het. De Babyloniërs spreken van het opstijgen der lichtgoden in den hemel nadat zij in de onderwereld hebben vertoefd. ⁶⁶⁾ En aan al deze voorstellingen ligt ééne mythe ten grondslag: de zonnegod, die, uit de diepte opstijgend, in den hemel binnendringt en zijn rijk sticht.

Het is moeilijk deze meeningen ernstig op te vatten en er geen satyre over te schrijven. Alleen herinneren we aan het woord van Nikel; „man wird es nach solchen Vorgängen für wahrscheinlich halten müssen, dass nach wenigen Jahrhunderten der Zug Napoleons nach Aegypten und Palästina mit der Gilgames-Sage, der Ballonaufstieg Andrées mit der Ikarussage, der Burenkrieg mit der Laokoonsage in Verbindung gebracht werden wird. ⁶⁷⁾

Wenden we ons nu tot enkele stukken van wat men de theologie van Paulus en Johannes gelieft te noemen. De eerste heeft het zeer zwaar te verantwoorden, met name in het stuk van doop en avondmaal. Geen spoor van originaliteit is er in zijne beschouwingen te ontdekken. Alles ontleend, alles synkretisme. Men begint dan met de doopsleer van Paulus uiteen te zetten. In den doop verbindt zich de geloovige met Christus; de doop is symbool van het sterven en begraven worden. Wie zich nu tot Christus laat doopen, doorleeft daarbij den dood van Christus; hij komt uit het water als een gestorvene en tot nieuw leven verwekte; hij heeft met het nieuwe gewaad Christus aangetogen. Zoo voltrekt zich hetgeen aan Christus eenmaal aan het kruis geschiedde,